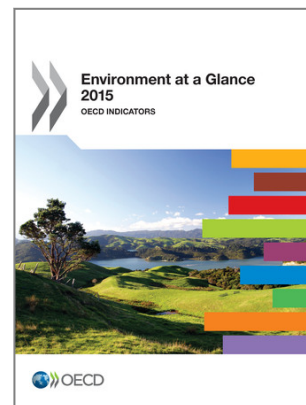

OECD *Multilingual Summaries* Environment at a Glance 2015 OECD Indicators

Summary in Norwegian

Read the full book on: [10.1787/9789264235199-en](https://doi.org/10.1787/9789264235199-en)

Et blikk på miljøet – 2015 OECD-indikatorer

Sammendrag på norsk

Siden 2000 har man sett fremgang innen utslipp av tradisjonell luftforurensning, drivstoffeffektivitet, energiintensitet, fornybar energi, vannforbruk, renseanlegg og beskyttelse av biologisk mangfold. Dette kan delvis forklares med nedgangen i den økonomiske aktiviteten etter den økonomiske krisen, men også med OECD-landenes nye instrumenter for å håndtere miljøbelastninger, inkludert beskatning som påvirker forbrukeratferd og internaliserer miljøkostnader. Miljøhensyn integreres også i økende grad innen utviklingssamarbeid og i forskning og utvikling.

Mye av denne utviklingen skjer likevel fortsatt på begrensede områder. Politikken mangler ofte sammenheng og undergraver dermed arbeidet med å redusere negative miljøkonsekvenser. De ulike landene fortsetter å støtte produksjon av fossilt brensel og forbruk på mange måter, og den økonomiske aktiviteten er fortsatt knyttet til karbonutslipp og et for høyt forbruk av energi og andre naturressurser. Store utfordringer fremover blir blant annet klimaendringer og konsekvensene av miljøødeleggelser på helse og på fremtidig vekst og utvikling. Robust politikk og pålitelig informasjon er nødvendig for å kunne løse disse utfordringene, særlig ettersom veksten fortsetter.

Sentrale funn

Luftforurensning fortsetter å være en negativ faktor for klimaet og for menneskers helse.

- Utslipet av drivhusgasser stiger over hele verden, men har vært fallende i nesten alle OECD-land mellom 2000 og 2012, noe som indikerer en generell frikobling fra økonomisk vekst. Dette kan delvis forklares med nedgangen i den økonomiske aktiviteten etter den økonomiske krisen, men også som et resultat av en styrket klimapolitikk og endrede energiforbruksmønstre.
- OECD-landene slipper imidlertid ut langt mer karbondioksid (CO₂) per innbygger enn de fleste andre regioner i verden med 9,6 tonn per person, sammenlignet med 3,4 tonn per person i resten av verden. Med dagens politikk anslås de globale utslippene av CO₂ til å bli omtrent tre ganger høyere enn hva som ville vært nødvendig for å begrense den langsiktige økningen i den globale temperaturen til 2 °C.
- Utslippene av svoveloksid (SO_x) og nitrogenoksid (NO_x) fortsetter den nedadgående trenden som følge av energisparing, drivstoffutskifting, forurensningskontroll og teknisk utvikling.
- I halvparten av OECD-landene eksponeres over 90 prosent av befolkningen for konsentrasjoner av fine partikler (PM_{2.5}) over nivåene der negative helseeffekter har blitt observert. Disse partiklene trenger dypt inn i lungene og kan omfatte tungmetaller og giftige organiske stoffer.

Etterspørselen etter vann er økende, men vannforbruket holder seg stabilt.

- Ferskvannsuthenting holdt seg stabil på grunn av mer effektiv utnyttelse og bedre prispolitikk, men også som følge av bedre utnyttelse av alternative vannkilder, som gjenbrukt og avsaltet vann. Mens man i mange land ser en relativ frakobling av vannuthenting fra BNP-vekst, er

ferskvannsressurser under middels til høy belastning i en tredjedel av landene, og mange land må håndtere lokal eller sesongmessig vannmangel. Klimaendringer kan ytterligere forverre slik mangel, også i land med en ellers pålitelig vannforsyning.

- For nær 80 prosent av befolkningen i OECD-landene finnes det offentlig avløpsrensing. Flere land står nå overfor økende kostnader knyttet til oppgradering av aldrende vannforsyningsnett og sanitære nettverk. Noen må finne nye måter å betjene små eller isolerte bosettinger på og sikre forsvarlig kontroll av små uavhengige behandlingsanlegg.

Deponi er fortsatt den viktigste lagringsmetoden for kommunalt avfall.

- Mengden kommunalt avfall ble redusert i løpet av 2000-tallet. En person som bor i OECD-området, genererer i gjennomsnitt 520 kg avfall per år; dette er 30 kg mindre enn i 2000, men fortsatt 20 kg mer enn i 1990. Mens avfallet i økende grad føres tilbake til økonomien gjennom resirkulering, forblir deponi den viktigste lagringsmetoden i halvparten av OECD-landene.

Truslen mot det biologiske mangfoldet er økende.

- Mange dyre- og plantearter i OECD-landene er truet, spesielt i land med høy befolknings og infrastrukturetetthet. I Nord-Amerika og Europa har jordbruksland og skogsfugl blitt redusert med nesten 30 prosent de siste 40 årene. Mange skoger trues av degradering, fragmentering og omgjøring til andre bruksformål. Etterspørselen etter trevirke for å nå mål om fornybar energi spiller en stadig viktigere rolle når det gjelder utnyttelsen av skog.

Fremgangen med hensyn til miljø varierer mellom økonomiske sektorer.

- Energiintensiteten fortsatte å øke i perioden 2000–14. Fornybar energi er stadig mer brukt, spesielt i Europa. Fornybar energi står for 21 prosent av elektrisitetsproduksjonen i OECD (15,6 prosent i 2000) og for nesten 9 prosent av den totale energiforsyningen (6 prosent i 2000). Likevel er det fossile brensler som fortsatt dominerer (80 prosent).
- I de fleste OECD-land overgår trafikkveksten den økonomiske veksten. Landenes innsats for å fremme bruk av renere biler veies ofte opp av økninger i antall kjøretøy og samlet trafikk, noe som resulterer i mer drivstofforbruk og forurensning.
- Jordbruksarealene har blitt redusert i nesten alle land, og det samme gjelder enkelte landbruksrelaterte klimagassutslipp og bruk av fosfatgjødsel. Andelen jord som brukes til økologisk landbruk, er imidlertid fortsatt lav, like over 2 prosent, men dette tallet tildekker store variasjoner mellom landene. Andelen er typisk høyere i EU – opp mot 10 til 17 prosent i enkelte land.

Støtte til forskning, utvikling og innovasjon er økende.

- Offentlige FoU-utgifter rettet mot miljø har steget med mer enn 20 prosent siden 2000 og kommet tilbake i et raskere tempo enn de generelle FoU-budsjettene etter den økonomiske krisen i 2008. Andelen av totale offentlige FoU-utgifter utgjør imidlertid mindre enn 2 prosent. Andelen utgifter til fornybar energi av totale energiutgifter økte fra 8 prosent til 24 prosent.
- Offentlig utviklingshjelp til miljøformål fortsatte å stige; andelen av den totale utviklingshjelpen økte fra 9,6 prosent i 2002 til 12,6 prosent, og midler til fornybar energi overgikk midlene til ikke-fornybar energi.

Det er fortsatt vanskelig å implementere markedsinstrumenter for å kunne sette en pris på forurensning.

- Bruken av miljørelaterte skatter er økende, men fortsatt begrenset i forhold til skatt på arbeid. Inntektene fra slike avgifter utgjorde ca. 1,6 prosent av BNP i 2013. De domineres av avgifter på energi (69 prosent) og på motorkjøretøyer og transport (28 prosent). Variasjoner i energiavgiftssatser, ujevne prissignaler, lav beskatning på drivstoff med høye miljøeffekter samt unntak for drivstoff som brukes i enkelte sektorer hindrer overgangen til en lavkarbonøkonomi. Mange land har fortsatt høyere skatter for bensin enn for diesel, og andelen skatter i forhold til prisene for sluttbruker er generelt høyere for husholdningene enn for industrien.

© OECD

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Denne oppsummeringen kan reproduseres hvis OECDs copyright og originalens tittel angis.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disse er gratis tilgjengelige på OECDs Online Bookshop www.oecd.org/bookshop

For ytterligere informasjon, ta kontakt med OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate, rights@oecd.org eller per faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Besøk vårt nettsted www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2015), *Environment at a Glance 2015: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264235199-en